

TIRSTRUP FLYVEPLADS UNDER ANGREB!

14. februar 1945 løb det årlige februarmarked af stabelen i Kolind. Alle markedets deltagere hørte et eller to enorme eksplosioner og kunne se røg i retning af Tirstrup flyveplads, som tyskerne var i gang med at anlægge på det tidspunkt. I Taastrup og Feldballe sprængtes vinduerne, og så langt væk som i Grenaa skal vinduer være sprængt. Det skete ved middagstid – i dag ville vi sige ved frokosttid.

Der var tale om et engelsk angreb mod flyvepladsen. I snakken mand og mand imellem i den følgende tid gik man ud fra, at det var engelske bombefly, der var på færde, og at det var deres bomber, eksplosionerne stammede fra. Arbejderne på flyvepladsen søgte naturligvis dækning, og ingen af dem kom til skade – derimod blev to tyske soldater muligvis dræbt.

Det voldsomme angreb var med til at gøre det vanskeligt for tyskerne at rekruttere arbejdskraft til flyvepladsen i den følgende tid. På højdepunktet skal der have været 2000 arbejdere i gang på pladsen, men ved befrielsen i maj 1945 var der kun ca. 100 tilbage.

”Mor og datter”-flyene

”Fliegerhorst Tirstrup”, som var tyskernes betegnelse, fik lige efter årsskiftet 1944-45 en meget afgørende rolle i krigen, eller var i hvert fald tiltænkt det. Tirstrup skulle være udgangspunkt for et stort planlagt angreb på englændernes store flådebase Scapa Flow ud for Skotlands nordkyst.

Ved angrebet skulle tyskernes nye våben, et jagerfly med et Junker-bombefly fastspændt under sig, for alvor stå sin prøve. Konstruktionen gik under navnet Mistel, eller populært ”Vater und Sohn” efter en kendt tysk tegneserie. Pudsigt nok kaldes flyene på dansk ofte ”Mor og datter”.

Systemet var, at piloten sad i jagerflyet, og når han var nogle få km fra sit mål, frigjorde han bombeflyet og sendte det ved radiostyring mod målet. I bombeflyets næse var der en sprængladning på 3,6 tons, nok til at trænge igennem det sværeste panser.

I alt 15 Mistelfly ankom til Tirstrup i januar 1945. Mistel var fuldstændig afhængig af roligt vejr, især for at kunne ramme målet på så stor afstand. Men det gode vejr udeblev – i stedet var der storm over Nordsøen, så angrebet blev udsat gang på gang. I begyndelsen af februar mistede tyskerne så flere fly, bl. a. det fly, der skulle udføre vejrrekonoscering ved angrebet. Samtidig fjernede englænderne flere af de skibe, der var udset som angrebsmål, fra Scapa Flow.

Angrebet havde så høj prioritet, at det var Luftwaffes chef, Göring selv, der bestemte, hvornår det skulle sættes i værk. 13. februar 1945 udsatte han det igen på ubestemt tid.

Mosquito over Tirstrup

Under forberedelsen af et foredrag om Tirstrup Lufthavn (3. april i Pavillonen, Grenaa) stødte jeg på Carsten Petersens bøger om ”Tyske fly i Danmark” og ”Luftkrig over Danmark”. Carsten Petersen har været i både de tyske og engelske arkiver, så her får man syn for sagn om, hvad der foregik på begge de krigsførende sider.

Englænderne var naturligvis fuldt ud klar over, at der var Mistelfly i Tirstrup, men kunne ikke vide, hvad planen var med dem. At det var vigtigt at få dem gjort ukampdygtige, var dog indlysende. Derfor startede to Mosquito-jagere den 14. februar om morgenen fra Ford flyveplads i det nordlige England med kurs mod

Tirstrup. De fløj i så lav højde, at tysk radar ikke kunne opfange dem. Det lykkedes at ankomme fuldstændig uopdaget til Tirstrup flyveplads kl. 11.06.

Flyene kom ind fra øst, og piloten i det første fly fløj langs startbanen i Tirstrup på sydsiden og opdagede 5 – 6 Mistelfly parkeret mellem træerne. Han gik straks til angreb på en af dem, fløj videre til den næste, vendte tilbage til den første, som han så bryde i brand.

Piloten i det andet fly fulgte efter og fik øje på et tysk bombefly, som han angreb og satte i brand.

Først nu vågnede de tyske luftværnskanoner op og beskød de engelske jagere, der derefter forsvandt mod nord. De nåede velbeholdne hjem til England og landede i Ford kl. 14.05, tre timer efter ankomsten til Tirstrup.

De engelske Mosquitojagere var bevæbnet med maskinkanoner og maskingeværer og var altså ikke bombefly.

To Mistel blev ødelagt ved angrebet og en beskadiget, hvortil kom en ødelagt bombemaskine. De enorme eksplosioner kan ikke lade tvivl tilbage om, at de to ødelagte Mistel har stået med sprænghoveder i næsen og været klar til at deltage i det ventede angreb på Scapa Flow. Det må have været sprænghovedernes detonationer, der fik vinduerne til at sprænges i flere kilometers omkreds.

Herefter var angrebet på Scapa Flow afværget. Men faktisk aflyste Göring det samme dag af de tidligere nævnte grunde, formodentlig før han fik viden om angrebet i Tirstrup. Ved befrielsen fandt englænderne 5 Mistelfly i Tirstrup, alle anvendt til træningsformål.

"Vater und Sohn" / "Mor og datter" – Mistelfly godt camoufleret af tyskerne, fundet efter befrielsen..

Skrevet af Vilfred Friborg Hansen til Djurslandsposten 2017